

TINERII

Centrul de Informare și Documentare
privind Drepturile Copilului din Moldova
Center for Information and Documentation
in Child's Rights from Moldova

ÎN

ACȚIUNE!

15

istorii
de succes

YOUTH

ACT!

15

stories
of success

TINERII ÎN

ACȚIUNE!

Proiectul „**Tinerii în Acțiune!**” a fost inspirat de Programul “Youth Act!” (“Tinerii Acționează”) al organizației americane *Street Law, Inc.* din Washington D.C. În Moldova acest proiect a fost implementat pentru prima dată în 2002 în 7 comunități. Proiectul-pilot a făcut parte din Programul de Schimburi în domeniul Educației pentru Democrație (DEEP – Democracy Education Exchange Program) realizat de Consorțiul ONG-urilor din SUA care activează în domeniul educației civice, cu suportul financiar al Departamentului Educație al SUA.

Scopul Proiectului este promovarea și facilitarea participării la nivel local a copiilor și tinerilor pentru a contribui la dezvoltarea unei societăți civile bazate pe cetățenie activă și respectul față de Drepturile Omului.

Acest proiect oferă tinerilor instrumente necesare pentru punerea în aplicare a ideilor și a inițiativelor lor civice.

În 2003 circa 400 de tineri din 15 localități au participat în cadrul proiectului. Ei și-au dezvoltat abilitățile și cunoștințele de comunicare, lucru în echipă, cooperare, liderism, negociere, advocacy, analiză a problemelor și a soluțiilor optime, de organizare a comunității etc. Aplicând aceste cunoștințe și abilități, ei au identificat problemele care îi afectează și au implicat membrii comunităților lor în soluționarea acestora.

În această broșură veți găsi istoriile de succes ale celor 15 echipe locale antrenate în 2003 în Proiectul „Tinerii în Acțiune!”.

Proiectul este implementat de Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului (CIDDC) cu suportul financiar al Reprezentanței UNICEF în Moldova, al Guvernului Statelor Unite ale Americii și al Organizației Radda Barnen (Salvați Copiii) din Suedia.

PARTENERI:

- Ministerul Educației al Republicii Moldova
- Departamentul Tineret și Sport al Republicii Moldova
- Organizația *Street Law, Inc.*, Washington D.C., S.U.A.
- Asociația *European Youth Exchange Moldova* (EYE Moldova)
- Societatea Independentă pentru Educație și Drepturile Omului (SIEDO)

YOUTH ACT!

The **Youth Act!** Project was inspired by the *Youth Act!* Program implemented by the American Organization *Street Law, Inc.*, Washington D.C. For the first time this project was implemented in 7 communities in Moldova in 2002. The pilot project was part of the Democracy Education Exchange Program (DEEP) run by a Consortium of US NGOs working in the field of civic education and financially supported by United States Department of Education.

The Project aims to promote and facilitate children and youth participation at local level in order to contribute to the development of a civil society based on active citizenship and Human Rights.

This Project provides young people with necessary instruments for implementation of their ideas and civic initiatives.

About 400 youngsters from 15 communities of Moldova participated in the Project in 2003. They developed skills and knowledge in communication, team work, cooperation, leadership, negotiation, advocacy, analyzing problems and their optimal solutions, organizing the community, etc. Using these skills and knowledge they have identified youth problems and involved community members in solving these problems.

In this brochure you will find the success stories of 15 local teams involved in the *Youth Act!* Project in 2003.

The Project is implemented by the Center for Information and Documentation in Child's Rights in Moldova (CIDCR) with the financial support of UNICEF Moldova, United States Government and Radda Barnen/ Swedish Save the Children.

PARTNERS:

- Ministry of Education of the Republic of Moldova
- Department of Youth and Sports of the Republic of Moldova
- *Street Law, Inc.*, Washington D.C., U.S.A.
- Association *European Youth Exchange Moldova* (EYE Moldova)
- Independent Society for Education and Human Rights (SIEDO)

ADELINA: „Păreerea noastră este luată în seamă de cei maturi. Am înțeles că noi, tinerii, putem să facem ceva util pentru școala noastră.”

VERONICA: „Mi-am făcut la o parte timiditatea, pot să-mi exprim liber opinia și să-i conving și pe alții atunci când este nevoie să rezolvăm o problemă comună.”

Tinerii din **CARABETOVCA** au completat fondul de carte al bibliotecii școlare

Ne-am gândit că este în puterile noastre să îmbunătățim colecția de carte din biblioteca școlii. Am discutat cu profesorii și cu direcția școlii. Ei au susținut ideea noastră, dar pentru realizarea ei aveam nevoie de surse bănești, de donații de carte.

Primarul satului s-a arătat și el dispus să ne ajute, personal ne-a donat 500 de lei. Iar la scurt timp primăria a făcut o donație de carte în valoare de 1600 de lei. Aceasta ne-a încurajat și am devenit mai insistenți în căutarea resurselor. Ne-am gândit că ar fi bine să sensibilizăm și sătenii. Am scris niște apeluri pe care le-am afișat prin sat. Un apel similar am publicat în ziarul județean „Business info”. Am mers și la un șir de agenți economici. Ei și mulți săteni au răspuns la apelul nostru. Preotul bisericii a făcut școlii o donație de carte. Problema noastră am făcut-o cunoscută și primarului raionului Basarabeasca, domnului I. Plopa, care a donat 500 de lei pentru procurare de carte.

Am folosit și o altă modalitate de a colecta fonduri. În holul școlii am pus un borcan căpăcit, în care urmau să se adune contribuțiile elevilor și profesorilor. Fiecare putea să vadă banii care se adunau și în felul acesta am asigurat transparența acțiunii.

În continuare vom contacta diferite edituri pentru a le solicita suportul în completarea fondului de carte al bibliotecii noastre. În viitor dorim să înființăm un teatru de păpuși pentru copiii de la grădiniță și pentru elevii din clasele primare.

Am înțeles că cea mai eficientă metodă de comunicare cu oamenii și de convingere este atunci când te întâlnești, discuți cu ei și le explici intenția pe care o ai. Profesorii și elevii și-au schimbat atitudinea rezervată pe care o aveau la început. Noi am devenit mai îndrăzneți, mai insistenți, știm că putem să rezolvăm anumite probleme. Am realizat că putem să schimbăm lucrurile în bine numai dacă suntem uniți.

CHEIA SUCCESULUI:

am fost activi, nu ne-a întristat indiferența oamenilor care nu au vrut să ne ajute

PARTENERII:

Primăria Carabetovca, primarul T. Cazacu, SRL „Carvitprom” (director V.Vrabie), SRL „Agro-PVR” (director P. Răcilă), preotul bisericii din localitate, primarul raionului Basarabeasca, I. Plopa, proprietarii unor magazine din localitate (S.Gribineț, L. Răcilă și I. Răcilă), profesorii și elevii, ziarul județean „Business info”

MEMBRII ECHIPEI:

Ana Achiruș, Andrei Achiruș, Nicolae Achiruș, Adriana Beresteanu, Olga Beresteanu, Ana Beșleagă, Ana Buzdugan, Aliona Catană, Inga Catană, Marina Cazacu, Ana Gribineț, Diana Gribineț, Veronica Gribineț, Nadejda Lungu, Natalia Platon, Vera Pleșca, Alexandra Plop, Ion Plop, Diana Popa, Adelina Vrabie, Mihai Zaplitrâi

CONSULTANȚII ADULȚI:

dna Tatiana Vrabie – profesoară de chimie
dna Claudia Cîrjă – organizator

ADRESA:

MD-6713, s. Carabetovca, r-nul Basarabeasca

TELEFONUL:

(267) 56-310 – dna Claudia Cîrjă
(267) 56-216 – dna Tatiana Vrabie

Youngsters in **CARABETOVCA** village enriched the book stock of their school library

We thought it was in our power to enrich the collection of books in our school library. We talked to the teachers and to the school administration. Although they supported our idea, funds and donations of books were needed to implement our plan.

Our mayor donated 500 leis. After a short period the Mayoralty made a donation of books amounting to 1600 leis. It encouraged us to become more insistent in fundraising. We found it necessary to raise the awareness of the villagers. We wrote announcements and posted them in different places. We also wrote an article to the county newspaper "Business Info". We went to talk to different businesses. They answered our appeal as well as many other members of our community did. The priest of our church donated books. The mayor of Basarabeasca district, Mr. I. Plopa, who had also been informed about our initiative, donated 500 leis for new books.

We placed a lidded jar in the school hall for money donations from students and teachers. Everyone could see the money collected in the jar and thus the transparency of the action was ensured.

Further on we plan to appeal to different publishing houses and ask them to donate books for our library. As a plan for future we intend to create a puppet theatre for children from the kindergarten and for the primary school students.

We have understood that meeting people in person, talking to them and explaining your intentions is the most efficient way to communicate and convince them. The teachers and the students have changed their reserved attitude. We have become more courageous and more insistent. Now we know that we can solve certain problems. We have realized that we can make things better only if we are united.

THE KEY TO SUCCESS:

we were active; the indifference of people who did not want to help did not afflict us

PARTNERS:

Mayoralty of Carabetovca village, mayor Mr. T. Cazacu, Limited Liability Company „Carvitprom” (director Mr. V. Vrabie), „Agro-PVR” (director Mr. P. Răcilă), priest of local church, mayor of Basarabeasca district Mr. I. Plopa, owners of local shops (S.Gribineț, L.Răcilă and I. Răcilă), teachers and students, County newspaper "Business Info"

TEAM MEMBERS:

Ana Achiruș, Andrei Achiruș, Nicolai Achiruș, Adriana Beresteanu, Olga Beresteanu, Ana Beșleaga, Ana Buzdugan, Aliona Catană, Inga Catană, Marina Cazacu, Ana Gribineț, Diana Gribineț, Veronica Gribineț, Nadejda Lungu, Natalia Platon, Vera Pleșca, Alexandra Plop, Ion Plop, Diana Popa, Adelina Vrabie, Mihai Zaplîtnâi

ADULT CONSULTANTS:

Mrs. Tatiana Vrabie – chemistry teacher
Mrs. Claudia Cîrjă – school organizer

CONTACT ADDRESS:

MD-6713, Carabetovca village, Basarabeasca District

TELEPHONE:

(267) 56-310 – Mrs. Claudia Cîrjă
(267) 56-216 – Mrs. Tatiana Vrabie

ADELINA: "Our opinion is taken into consideration by adults. We have understood that we, the youngsters, could do something useful for our school."

VERONICA: "I have made new friends and have forgotten about my timidity. Now I can freely express my opinion and persuade others when we need to solve a common problem".

VICTOR: „Am devenit mai serios după ce am devenit membru al grupului „Tinerii în Acțiune!”, pentru că am citit mai multă informație. Am participat la școala de vară, unde mi-am făcut noi prieteni.”

ECATERINA: „Păreră noastră este apreciată. Am aflat mai multe despre drepturile copiilor și asta îmi dă încredere în forțele proprii, am devenit mai comunicabili, mai serioși, mai generoși și-i ajutăm pe cei mai slabi.”

Drumul central din **CARACUI** – reparat cu puterile tinerilor

Drumul central din sat pe care mergem în fiecare zi necesită a fi reparat. Ne-am calculat puterile, inclusiv cea de convingere și am purces la drum. Am discutat problema noastră cu primarul satului și cu conducerea raionului. Șeful Direcției Drumuri Hâncești a acceptat să ne ajute, dar ne-a pus o condiție – să convingem administrația locală din sat să curețe canalele de scurgere. Un inginer de la aceeași direcție a fost la fața locului și a examinat starea drumului. Tot în aceeași zi, la primărie, a avut loc ședința consiliului local, la care am participat și noi, membrii grupului «Tinerii în Acțiune!». Le-am explicat consilierilor în ce constă problema noastră și le-am povestit despre acțiunile întreprinse până atunci. Consilierii ne-au promis sprijinul lor.

Împreună cu mai mulți colegi am început reparația drumului cu puterile proprii: am nivelat gropile existente. La numai câteva zile, ploile au spălat pietrișul pus de noi și gropile de pe drum și-au căscat din nou hăul. Ne-am întristat, dar nu am cedat.

Am desfășurat o întreagă campanie de informare în sat. Le-am amintit funcționarilor de la primărie și de la raion că ne-au promis ajutor. Am mers și pe la săteni, solicitându-le sprijinul. La început sătenii erau reticenti la propunerile noastre. Nu credeau că noi vom reuși. După ce au văzut că membrii grupului au început reparația drumului, ni s-au alăturat și alți săteni și tineri.

Până la urmă, cu eforturi comune, am reușit să soluționăm problema. Reparația drumului este inclusă în planul dezvoltării comunității pentru 2004, cu alocarea mijloacelor financiare necesare.

Activitatea noastră nu s-a limitat doar la aceasta. Ne-am implicat în promovarea drepturilor copilului în școală, prin informarea elevilor despre Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului. Mai mulți elevi și-au exprimat dorința să devină membri ai grupului nostru după ce au văzut că putem face ceva dacă suntem uniți.

CHEIA SUCCESULUI:

prietenia și dorința de a rezolva o problemă a comunității

PARTENERII:

Primăria Caracui, Direcția Drumuri Hâncești, direcția școlii, elevii, părinții, sătenii, SRL „V. Vinifera”, SLR „SIC Strelciuc”

MEMBRII ECHIPEI:

Alexandru Abramov, Viorica Bîrlodeanu, Diana Bordeniuc, Ecaterina Bostănică, Nadejda Chironică, Veronica Chironică, Veronica Cociu, Natalia Dubiț, Victor Furtună, Dumitrița Gac, Diana Gălușcă, Nicolae Iurciac, Nadejda Moroz, Nicolae Moscalu, Nadejda Mutilică, Andrei Negru, Elena Ostapciuc, Alina Stefanco, Ecaterina Strelciuc, Andrei Strelciuc, Veronica Strelciuc, Victoria Taras, Denis Tripac

CONSULTANTUL ADULT:

dna Galina Tripac – director adjunct pentru educație

ADRESA:

MD-3419, s. Caracui, r-nul Hâncești

TELEFONUL:

(234) 31-231 - școala

The central road in **CARACUI** village – repaired thanks to youth

The central road of our village, which we use every day, needed to be repaired. We assessed our forces, including the force to persuade, and started our activity. We talked about our problem with our mayor and with district authorities. The head of Hâncești District Roads Department accepted to help us with one condition – we had to convince the local administration to clean the outlet channels. An engineer from this Department came to our village to examine the state of the road. In the same day, a meeting of the Local Council took place and we, the members of “Youth Act!” team, also took part in it. We explained the problem to the members of the Council and told them about the actions taken by us up to that moment. The councilors promised to support us.

Together with several colleagues of ours we started to repair the road with our own forces: we filled up the holes with gravel and leveled the road. However, after a few days the rains washed the gravel away and the holes in the road opened up again. It upset us, but we didn’t give up.

We launched a real informational campaign in our village. We reminded the local and district authorities that they had promised to help. We also went to talk to the inhabitants of our village and asked for their support. At the beginning they were reticent to our proposals and did not believe we could succeed. However, when they saw that our team started to repair the road, many villagers and students joined us.

At last we managed to solve our problem. The renovation of the road in our village was included in the 2004 community development plan and the necessary funds were allocated.

The activity of our team was not limited only to solving the road problem. We are actively involved in Child’s Rights promotion in our school: we inform our peers about the UN Convention on the Rights of the Child.

The students in our school have understood that we could make a change if we were united. Many of them want to become members of our team.

VICTOR: “I have become more serious after joining the “Youth Act!” team because I learnt more information. I have participated in the Summer School and made new friends.”

ECATERINA: “Our opinion is valued. I have learnt more about Child’s Rights and it helped me develop my self-confidence. We have become more communicative, more serious, and more generous and we help those who are weaker.”

THE KEY TO SUCCESS:

friendship and the desire to solve a problem in our community

PARTNERS:

Mayoralty of Caracui village, Hâncești District Roads Department, school administration, students, parents, inhabitants of our village, Limited Liability Company “V. Vinifera”, Limited Liability Company “SIC Strelciuc”

TEAM MEMBERS:

Alexandru Abramov, Viorica Bîrlodeanu, Diana Bordeniuc, Ecaterina Bostănică, Nadejda Chirondă, Veronica Chirondă, Veronica Cociu, Natalia Dubiț, Victor Furtună, Dumitrița Gac, Diana Gălușcă, Nicolae Iurciac, Nadejda Moroz, Nicolae Moscalu, Nadejda Mutilică, Andrei Negru, Elena Ostapciuc, Alina Stefanco, Ecaterina Strelciuc, Andrei Strelciuc, Veronica Strelciuc, Victoria Taras, Denis Tripac

ADULT CONSULTANT:

Mrs. Galina Tripac – vice-principle for education

CONTACT ADDRESS:

MD-3419, Caracui village, Hâncești District

TELEPHONE:

(234) 31-231- School

VASILE: „Am învățat să avem încredere unul un altul și asta ne dă putere să rezolvăm anumite probleme cu care se confruntă tinerii din localitate.”

OLESEA: „Am devenit mai îndrăzneță, mai încrezătoare. Nu mă tem să vorbesc cu cei maturi, nu mi-i rușine să le spun că noi vrem și putem să rezolvăm o problemă.”

TATIANA: „Ne-am cunoscut mai bine unul pe celălalt, am aflat multe lucruri bune despre fiecare membru al grupului pe care înainte nu le cunoșteam.”

Eșecul nu i-a descurajat pe tinerii de la CAȘCALIA

Colegii noștri au fost acei care ne-au sugerat să abordăm problema organizării timpului liber în școală. Am analizat situația și am constatat că dacă am avea aparataj muzical, timpul liber nu ar fi o povară pentru noi.

Am solicitat o întâlnire cu primarul. El ne-a ascultat și i-a plăcut ideea noastră. A promis să ne susțină în căutarea resurselor pentru procurarea unei combine muzicale și a făcut o donație de 1000 de lei. Gestul lui ne-a încurajat. Am afișat anunțuri prin localitate. Am discutat cu părinții noștri, cu vecinii, cu sătenii, cu agenții economici, convingându-i că suportul lor va fi de un real folos pentru organizarea timpului liber al copiilor și tinerilor. La început mulți dintre săteni și chiar din elevii din clasele mai mari se uitau sceptic la ceea ce ne propuneam noi. După mai multe convorbiri, unii dintre săteni ne-au ajutat.

Am convenit cu un agent economic din sat să desfășurăm o discotecă în incinta localului care îi aparține, iar banii adunați să-i folosim pentru procurarea combinei. Până la urmă, patronul localului unde am desfășurat discoteca ne-a mințit și a refuzat să ne dea banii. Asta însă nu ne-a descurajat. Am încercat alte căi. Împreună cu direcția școlii am organizat activități de colectare a fondurilor. Am reușit să colectăm suma de 2097 de lei și am procurat combina muzicală. Acum avem posibilitatea de a ne petrecem interesant și cu folos timpul liber.

CHEIA SUCCESULUI:

prietenia și stima reciprocă, precum și colaborarea cu sătenii

PARTENERII:

direcția școlii, Primăria Cașcalia, părinții, liderii asociațiilor agricole, elevii din școală, profesorii

MEMBRII ECHIPEI:

Galina Belibou, Tatiana Cibotaru, Olesea Delan, Angela Dragan, Viorica Dragan, Elena Druță, Rodica Druță, Aliona Dudoglu, Doina Gâncu, Silvia Gâncu, Olga Lungu, Ina Munteanu, Natalia Pinteș, Ecaterina Pascal, Parascovia Pleșca, Alexandru Popescu, Vasile Popescu, Aliona Rață, Petru Târșolean, Victoria Țața, Tatiana Țurcanu

CONSULTANTUL ADULT:

dna Galina Popescu – profesoară de limbă rusă

ADRESA:

MD-7720, s. Cașcalia, r-nul Căușeni

TELEFONUL:

(277) 66-242 – dna Galina Popescu

Failure did not discourage youngsters in CAȘCALIA village

Our colleagues suggested us to approach the issue of students' free time in the school. We analyzed the situation and it came out that the free time would not be a burden any more if we had musical equipment in the school.

We asked the mayor for a meeting. He listened to us and he liked our idea. He promised to help us raise funds to purchase an audio system and made a donation of 1000 leis. His gesture encouraged us. We placed announcements all over the village. We talked to our parents, neighbors, businesses, and other members of our community and tried to convince them that their support would really help effectively organize the free time of children and youngsters. At first the villagers and even some students were skeptical about our idea. After many discussions, some of them agreed to help us.

We made an agreement with one of the businessmen. He allowed us to organize a discotheque in a place he owned in order to raise funds for the audio system. But afterwards he cheated us and refused to give us the money collected at the discotheque. This failure, however, did not discourage us. We tried other ways. Together with the school administration we organized other fundraising activities. We succeeded in collecting 2097 leis and purchased the audio system. Now we have the possibility to spend our free time in an interesting and useful way.

THE KEY TO SUCCESS:

friendship and mutual respect, as well as collaboration with members of our community

PARTNERS:

school administration, local administration, parents, leaders of agricultural associations, students and teachers

TEAM MEMBERS:

Galina Belibou, Tatiana Cibotaru, Olesea Delan, Angela Dragan, Viorica Dragan, Elena Druță, Rodica Druță, Doina Gâncu, Silvia Gâncu, Jana Guțu, Olga Lungu, Ina Munteanu, Natalia Pânteia, Ecaterina Pascal, Parascovia Pleșca, Alexandru Popescu, Vasile Popescu, Aliona Rața, Maria Rimbu, Tatiana Șmatoc, Petru Târșolean, Victoria Țâța, Tatiana Țurcanu

ADULT CONSULTANT:

Mrs. Galina Popescu – Russian language teacher

CONTACT ADDRESS:

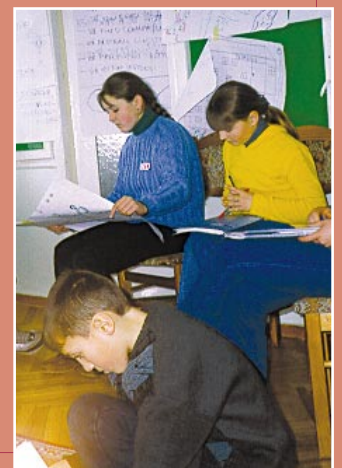
MD-7720, Cașcalia village, Căușeni District

TELEPHONE:

(277) 66-242 – Mrs. Galina Popescu

VASILE: "We have learnt to trust each other and it gave us the power to solve problems faced by young people in our community."

OLESEA: "I have become more courageous and confident. Now I'm not afraid to talk to adults and tell them that we want and we can solve a problem."

TATIANA: "We got to know each other better and have learnt many good things about each member of our team."

Accesul la INTERNET – obiectivul tinerilor din CETIRENI

ELENA: „Am devenit mai uniți, mereu în acțiune, nu așteptăm să ne rezolve cineva problemele noastre.”

Ne-am propus să rezolvăm problema conectării școlii la INTERNET, pentru a facilita comunicarea dintre tineri și a avea acces la informație. Concomitent am aflat că anul acesta a început telefonizarea localității noastre, fapt care ne-a încurajat și mai mult în această decizie.

Deoarece până la instalarea stației telefonice mai era ceva timp, am desfășurat câteva acțiuni pe parcursul verii pentru a promova imaginea echipei noastre și a obține încrederea membrilor comunității și a administrației publice locale. Împreună cu colegii noștri din clasele a VIII și a IX am făcut ordine pe toate drumurile din sat și în parcul de odihnă, am curățat trei izvoare, am confecționat jucării pentru copiii de la grădiniță.

Am făcut cunoscută sătenilor, dar și copiilor din alte localități, activitatea echipei noastre prin publicarea a câtorva articole la ziarele locale și republicane și prin organizarea diferitelor activități extrașcolare. Fiecare dintre membrii grupului a implicat familia, prietenii și vecinii în rezolvarea problemelor din comunitate.

În această perioadă de timp grupul nu înceta să negocieze cu autoritățile locale pentru a urgenta instalarea stației telefonice. Strădaniile noastre au avut succes: stația a fost instalată, iar primăria s-a arătat dispusă să ne ajute pentru a ne conecta la INTERNET. Am reușit colectarea unei sume importante de bani pentru achitarea serviciilor INTERNET.

În acest fel ne-am învățat să negociem cu semenii și adulții, am depășit teama și emoțiile pe care le aveam când încercam să discutăm cu cei maturi care la început nu ne luau în serios. Am dovedit sătenilor că suntem o forță și putem contribui la rezolvarea problemelor comunității.

CHEIA SUCCESULUI:

am avut un scop bine determinat, am fost uniți, ne-am respectat unii pe alții și am depășit timiditatea

PARTENERII:

Primăria Cetireni, direcția școlii, sătenii, agenții economici din localitate

MEMBRII ECHIPEI:

Irina Albu, Alexandru Cucu, Victoria Cucu, Elena Drăgan, Ala Gorincioi, Victoria Gorincioi, Elena Iurii, Elena Lăpteanu, Cristina Motelică, Ecaterina Pacoviță, Elena Paliț, Olga Pancelea, Cristina Rîșpanu, Tatiana Sterea, Radu Ursachi

CONSULTANTUL ADULT:

dna Valentrina Gorincioi – director adjunct pentru educație

ADRESA:

MD-3617, s. Cetireni, r-nul Ungheni

TELEFONUL:

(236) 41-315 - dna Valentrina Gorincioi

Access to INTERNET – the objective of youngsters in **CETIRENI** village

We decided to address the problem of Internet connection in our school in order to facilitate the access to information and communication between youth. At the same time we found out that our village was to be connected to telephone and this encouraged our decision.

Because the installation of the telephone station would take time, we decided to organize different activities during the summer in order to promote the image of our team and to gain the trust of the community members and of the local administration. Together with our colleagues from 8th and 9th grades we cleaned the roads, the local park, and three water springs in our village, we also made toys for children from the kindergarten.

The activities of our team became well known to our fellow villagers as well as to children from the neighboring villages thanks to these extracurricular activities and to a series of articles published in local and national newspapers. Each member of our group involved their families, friends and neighbors in solving different problems in our community.

In the same time our group continued to negotiate with the local authorities in order to speed up the installation of the telephone station. Our insistence gained results: the station was installed and the local authorities agreed to help us with Internet connection. We succeeded to collect an important amount of money to cover the expenses for Internet services.

Thus we have learnt to negotiate with our peers and with the adults. We have surpassed the fear and the emotions we used to have when talking to the adults who did not usually take us seriously. We have proved to the villagers that we were a force able to contribute to solving community problems.

THE KEY TO SUCCESS:

we had a well-determined purpose, were united, respected each other and surpassed the timidity

PARTNERS:

Mayoralty of Cetireni village, school administration, community members, local businesses

TEAM MEMBERS:

Irina Albu, Alexandru Cucu, Victoria Cucu, Elena Drăgan, Ala Gorincioi, Victoria Gorincioi, Elena Iurii, Elena Lăpteanu, Cristina Motelică, Ecaterina Pacoviță, Elena Paliț, Olga Pancelea, Cristina Rîșîpanu, Tatiana Sterea, Radu Ursachi

ADULT CONSULTANT:

Mrs. Valentrina Gorincioi – vice-principle for education

CONTACT ADDRESS:

MD-3617, Cetireni village, Ungheni District

TELEPHONE:

(236) 41-315 – Mrs. Valentrina Gorincioi

ELENA: "We have become more united, learned to be always in action and not just wait for someone to solve our problems."

TATIANA: „Mă descurc în situații dificile, am încredere în mine, știu ce vreau și care sunt posibilitățile mele.”

CRISTINA: „Am învățat să nu mai fiu indiferentă față de problemele comunității, doresc să schimb ceva în satul nostru.”

MERI: „Ne-am învățat să împărțim responsabilitățile, să ne ajutăm unul pe altul, să ne ascultăm reciproc și să fim mai îngăduitori. Acum nu ne mai certăm ca la început.”

Tinerii din **CHIRCA** au mobilizat școala și sătenii la plantarea copacilor

În ultimii ani oamenii din satul nostru au tăiat foarte mulți copaci pentru a face focul iarna. Astfel au fost defrișate terenuri mari de pădure. Analizând situația, am constatat că trebuie să mobilizăm sătenii pentru sădirea copacilor.

Am informat direcția școlii și profesorii despre acțiunile pe care vrem să le întreprindem. Le-am solicitat sfatul și ajutorul. Unii dintre ei ne-au susținut, alții au fost sceptici. Cum ar putea niște copii să soluționeze problemele din comunitate? Aceeași părere au împărtășit-o și unii dintre elevii din clasele mai mari. Totuși mulți colegi ne-au susținut. Acest lucru ne-a încurajat să mergem la primar și să discutăm cu consilierii locali. Primarul ne-a sfătuit să apelăm la câțiva oameni de afaceri din sat și să le cerem ajutorul pentru procurarea puieților. Unul dintre aceștia ne-a promis ajutor. Am îndemnat elevii și sătenii să participe la înnoirea terenurilor împădurite. La apel au răspuns mulți copii - unii s-au angajat să aducă copaci, alții au promis să participe la sădirea lor. După mai multe discuții cu sătenii în care le-am lămurit că este spre binele tuturor să împădurim cât mai multe terenuri, am fost înțeleși și am obținut sprijinul multora din ei. În toamnă am ieșit împreună cu tot satul la plantarea copacilor.

Ne-am convins că putem schimba mentalitatea colegilor și a sătenilor. Am reușit să implicăm în acțiunile noastre mulți colegi care erau mai retrași. Am devenit mai responsabili și mai prietenoși.

CHEIA SUCCESULUI:

optimismul, încrederea în forțele proprii și susținerea colegilor și a adulților

PARTENERII:

primarul satului Mihail Ganea, viceprimarul Nadejda Gopaș directorul gimnaziului Ion Măgureanu, directorul adjunct al gimnaziului Tamara Dolgopol, agronomul Ion Gamarț, profesoara Maria Popan, responsabilul de activitățile tineretului Ludmila Hadjiu, bibliotecara Efrosenia Ceban, inginerul Marcel Munteanu, medicul Liuba Paiu, zootehnicianul Vitalie Crangaci și mecanizatorul Vladimir Hadjiu

MEMBRII ECHIPEI:

Ștefan Armaș, Irina Botnari, Felicia Călăraș, Irina Cotoman, Cornelia Gâlcă, Tatiana Gamarț, Corina Ganea, Alina Goncariuc, Marina Gopaș, Svetlana Gopaș, Irina Gori, Ion Levițchi, Denis Lungu, Meri Lungu, Alina Moisenko, Virginia Munteanu, Cristina Nistor, Pavel Popan, Aliona Sauleac, Daria Sauleac, Alexandru Ștefariuc, Felicia Ștefariuc, Olesea Toma, Olga Zarovneatnâh

CONSULTANTUL ADULT:

dna Marcela Munteanu – profesoară de biologie

ADRESA:

MD-6515, s. Chirca, r-nul Anenii Noi

TELEFONUL:

(265) 53-393 – dna Marcela Munteanu

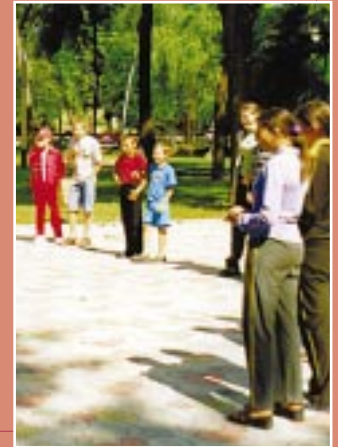

Youngsters in **CHIRCA** village mobilized the school and the villagers to plant trees

In the past years people in our village have cut a lot of trees to make fire during winter. Thus large timbered areas were deforested. We analyzed the situation and found it necessary to mobilize the members of the community to plant trees.

We informed the school administration and the teachers about the actions we were going to undertake and asked for their advice and help. Some of them supported us, others were skeptical. How could some children solve a community problem? Some of the elder students had the same opinion. However most of our colleagues were supportive. This encouraged us to go and talk to the mayor and to the Local Council. The mayor advised us to appeal to some businesspeople in our village and ask them to help in purchasing seedlings. We called on the students and the other inhabitants of the village to help us plant new trees in the deforested areas. Many children answered our call: some promised to bring trees, others to plant them. We talked to the villagers and explained them that it was for the good of all to afforest more land. After a lot of discussion many of them supported us. In the autumn, together with the whole village we went out to plant the trees.

We have seen that we could change the mentality of our colleagues and of the villagers. We have succeeded to involve in our actions many colleagues who used to be more reserved. We have become more responsible and friendly.

TATAINA: "Now I am able to handle difficult situations, I am more confident, I know what I want and what I can do."

CRISTINA: "I have learnt not to be indifferent about the community problems. I want to make a change in our village."

MERI: "We have learnt to divide the responsibilities, to help each other, to listen to each other and to be more tolerant. Now we do not fight as we used to at the beginning."

THE KEY TO SUCCESS:

optimism, self-confidence and our colleagues' and adults' support

PARTNERS:

mayor of our village Mr. Mihail Ganea, vice-mayor Mrs. Nadejda Gopaş, principle of the gymnasium Mr. Ion Măgureanu, vice-principle of the gymnasium Mrs. Tamara Dolgopol, agronomist Mr. Ion Gamarţ, our teacher Mrs. Maria Popan, youth worker Mrs. Ludmila Hadjiu, librarian Mrs. Efrosenia Ceban, engineer Mr. Marcel Munteanu, local doctor Mrs. Liuba Paiu, zootechnician Mr. Vitalie Crangaci, and machine operator Mr. Vladimir Hadjiu

TEAM MEMBERS:

Ştefan Armaş, Irina Botnari, Felicia Călăraş, Irina Cotoman, Cornelia Gâlcă, Tatiana Gamarţ, Corina Ganea, Alina Gonceariuc, Marina Gopaş, Svetlana Gopaş, Irina Gori, Ion Leviţchi, Denis Lungu, Mări Lungu, Alina Moisenco, Virginia Munteanu, Cristina Nistor, Pavel Popan, Aliona Sauleac, Daria Sauleac, Alexandru Ştefariuc, Felicia Ştefariuc, Olesea Toma, Olga Zarovneatnâh

ADULT CONSULTANT:

Mrs. Marcela Munteanu – biology teacher

CONTACT ADDRESS:

MD-6515, Chirca village, Anenii Noi District

TELEPHONE:

(265) 53-393 – Mrs. Marcela Munteanu

VERONICA: „De la început elevii ne luau în derâdere, dar am depășit această situație. Acum și ceilalți elevi au văzut că putem face ceva, dacă ne unim eforturile.”

LILIANA: „Am constatat că nu prea au efect mesajele scrise, ci discuțiile. Atunci când mergem și vorbim direct cu oamenii, ei ne ascultă și ne înțeleg. Am devenit mai îndrăzneți. Putem discuta cu cei maturi.”

Activitățile școlare au devenit mai atractive pentru tinerii de la **CIOARA**

Lipsa unui casetofon era un obstacol în organizarea activităților școlare și extrașcolare pentru elevii din școala noastră. Am considerat că putem să mobilizăm semenii noștri și chiar întreaga comunitate pentru colectarea surselor necesare procurării unei combine muzicale.

Am discutat problema în cadrul grupului, apoi fiecare din noi a discutat-o cu prietenii, cu vecinii și cu părinții. Am ajuns la concluzia că majoritatea elevilor doresc să organizăm discotecă și serate în școală, pentru că aici ne simțim protejați și în siguranță. De asemenea, am aflat că mulți părinți ar fi bucuroși ca copiii lor să aibă un loc sigur și plăcut unde și-ar putea petrece interesant timpul liber.

Am mers să vorbim cu primarul satului și cu șeful gospodăriei agricole. Ambii ne-au promis ajutor material, dar șeful gospodăriei agricole ne-a spus că are și el nevoie de ajutorul nostru. În livadă se stricau merele și nu avea cine să le culeagă. Ne-a propus să-l ajutăm câteva zile la strânsul roadei, iar munca noastră să fie răsplătită cu 2000 de lei. Am acceptat propunerea și am povestit despre aceasta conducerii școlii și colegilor noștri. Ei ne-au susținut în această inițiativă pentru că au înțeles că ceea ce facem e spre binele nostru, al tuturor. Timp de două zile am ajutat gospodăria agricolă la strânsul merelor. Șeful gospodăriei s-a ținut de cuvânt și ne-a dat suma promisă.

Am constatat că în felul acesta putem negocia și cu alți agenți economici din localitate. Am mers la șeful morii din sat. Am discutat cu el, i-am povestit despre colaborarea noastră cu gospodăria agricolă. Șeful morii ne-a rugat să-l ajutăm la prelucrarea terenului din preajma morii și pentru lucrul efectuat ne-a oferit o mie de lei. Am mai solicitat ajutorul părinților și al elevilor din școală.

Până la urmă am adunat suma necesară pentru procurarea unei combine muzicale. Acum visul nostru a devenit o realitate și activitățile organizate în școală sunt interesante, atractive și pe placul nostru.

CHEIA SUCCESULUI:

prietenia și încrederea reciprocă între membrii echipei

PARTENERII:

Primăria Cioara, gospodăria agricolă, direcția școlii, șeful morii dl Gheorghe Bordeianu, ONG «Ecou» (președinte dna Tatiana Căzănescu)

MEMBRII ECHIPEI:

Tamara Beicu, Victoria Beicu, Ion Bivol, Ina Bordeianu, Liliana Bordeianu, Valentina Căzănescu, Ana Ciubuc, Denis Cojocar, Elena Tihenchi, Ion Frumusachi, Andrei Hortolomei, Dan Lambos, Rita Lefter, Veronica Migai, Mariana Mihailiuc, Lidia Păpușă, Anatol Podgorneac, Tudor Șchircu, Stas Scripcnic, Doina Sonic, Ioana Văleanu

CONSULTANTUL ADULT:

dna Claudia Bordeianu – profesoară de istorie

ADRESA:

MD-3412, s. Cioara, r-nul Hâncești

TELEFONUL:

(269) 47-267 - școala

School activities became more attractive for youngsters in **CIOARA** village

We did not have an audio system in our school and it was a shortcoming in organizing school and extra-school activities for students. We considered that we could organize our peers and even the whole community to collect the needed amount and purchase an audio system for our school.

We discussed this problem within our group and afterwards each of us talked to their friends, neighbors and parents. We found that most of the students would like to have parties and soirees organized in the school because here we felt protected and safe. Most of the parents also said they would be glad if their children had the possibility to spend their free time in a safe and nice place.

We talked to the mayor and to the leader of the agricultural association. They both promised to help. The leader of the agricultural association told us he also needed us to help him. He asked us to help the agricultural association with collecting apples from the association's orchard and for this he would pay us 2000 leis. We accepted his proposal and talked about it with the school administration and with our colleagues. They supported this initiative because they understood that what we were doing was for the benefit of all. During 2 days we helped the agricultural association collect the apples. The association's leader kept his word and gave us the promised money.

We found that we could negotiate with other local businesses as well. We went to the mill owner and told him about our collaboration with the agricultural association. He asked us to help him work the land around the mill and for this he would pay us 1000 leis. We also called on our parents and other students to make contributions.

At last we raised the necessary funds and bought the audio system. Now our dream is a reality and the activities organized in our school are interesting, interactive and enjoyable.

VERONICA: "At the beginning other students were laughing at us but we overcame that situation. Now the other students know that we can do something if we unite our efforts."

LILIANA: "We have found that discussions are more effective than written messages. When we go to talk directly to people, they listen to us and understand us. We have become more courageous. Now we can talk to adults."

THE KEY TO SUCCESS: → friendship and mutual trust between team members

PARTNERS: → Mayoralty of Cioara village, local agricultural association, school administration, owner of local mill Mr. Gheorghe Bordeianu, local NGO «Ecou» (president Mrs. Tatiana Căzănescu)

TEAM MEMBERS: → Tamara Beicu, Vica Beicu, Ion Bivol, Ina Bordeianu, Liliana Bordeianu, Valentina Căzănescu, Ana Ciubuc, Denis Cojocar, Elena Fihenchi, Ion Frumusachi, Andrei Hortolomei, Dan Lamboș, Rita Lefter, Veronica Migai, Mariana Mihailiuc, Lidia Păpuță, Anatol Podoarneac, Tudor Șchircu, Stas Scripnic, Doina Sonic, Ioana Văleanu

ADULT CONSULTANT: → Mrs. Claudia Bordeianu – history teacher

CONTACT ADDRESS: → MD-3412, Cioara village, Hancesti District

TELEPHONE: → (269) 47-267 - School

Tinerii din **GEAMĂNA** luptă cu gunoiștea

VEACESLAV: „Am devenit mai sigur pe puterile mele, am învățat să discut cu maturii, să le spun că noi, copiii, putem rezolva o problemă a comunității.”

NINA: „Înainte nu mă gândeam la problemele din sat, nu-mi puneam întrebarea ce putem face ca să schimbăm ceva. Acum știu că și eu pot să contribuie la îmbunătățirea stării de lucruri în localitatea unde trăiesc.”

TAMARA: „Am învățat să identific probleme, să negociez cu colegii, cu alți elevi mai mari și chiar cu cei maturi. Nu mă tem să le spun că există o problemă și e bine să ne implicăm toți pentru a o rezolva.”

Una din problemele grave cu care se confruntă localitatea noastră este gunoiștea amplasată la câțiva kilometri de sat. Grupul nostru a considerat necesar a desfășura o campanie de informare a locuitorilor din satele care se află în preajma gunoiștii despre pericolul asupra sănătății cetățenilor și asupra mediului.

Am discutat cu șeful gunoiștii care ne-a spus că se respectă toate normele sanitare și că aceasta nu prezintă pericol. Ni s-a mai spus că nu sunt fântâni prin apropiere și că gunoiștea nu poluează apele freatiche. Dar această informație nu corespundea realității.

Primarul satului nostru s-a arătat dispus să ne ajute și ne-a însoțit chiar într-o delegație la fața locului. Acolo am constatat că se încalcă tehnologia de descărcare a gunoiului, din care cauză persistă chiar și în sat un miros foarte urât. În preajmă am depistat tocmai șapte fântâni. Am solicitat sfatul medicilor care ne-au spus că în toate cele șapte fântâni, apa este poluată. Printr-un demers am solicitat să se facă analiza apelor din toate fântânile din satul nostru și din satele vecine (Crețoaia și Țânțăreni). La Țânțăreni, de exemplu, toate cele 135 de fântâni sunt poluate. Specialiștii au interzis oamenilor să folosească apa, însă populația continuă să o consume. În toate cele trei sate foarte multe persoane, inclusiv copii, sunt bolnavi de hepatită și de alte maladii. Aceasta este o consecință a poluării apei și a mediului. Mulți copii din familii nevoiașe și părinții lor zilnic caută ceva de mâncat la gunoiște. De asemenea, ei utilizează diferite obiecte găsite acolo. Am atenționat sătenii, organele de drept și instituțiile medicale asupra acestor fapte. Am discutat problema în cauză cu autoritățile locale și raionale. Am sesizat mass-media.

În felul acesta am încercat să dovedim că nouă ne pasă de localitatea unde trăim, că vrem să avem un mod sănătos de viață. Am reușit să convingem sătenii că existența gunoiștii ne afectează sănătatea și că organele de resort sunt obligate să rezolve această problemă. Am devenit mai siguri pe puterea noastră de convingere.

CHEIA SUCCESULUI:

comunicarea de la egal la egal, susținerea multor persoane și dorința de a soluționa problema

PARTENERII:

primarul satului Geamăna, dna Galina Acriș, directorul școlii, dl Ion Țurcanu, profesoara de chimie și biologie, Maria Bulat și alți profesori, voluntarii Corpului Păcii, Consiliul școlar, Consiliul Raional, Primăria din comuna Țânțăreni

MEMBRII ECHIPEI:

Radu Acriș, Anastasia Bulgaru, Natalia Bulgaru, Alexandru Calmâc, Tamara Cobăleanu, Diana Coiman, Irina Coiman, Natalia Coiman, Silvia Coiman, Tatiana Coiman, Ion Croitor, Elena Croitoru, Valentin Gavriluță, Veaceslav Guzun, Adelina Jizdan, Ana Jizdan, Nina Răileanu, Andrei Serbenco, Igor Tărăță, Violeta Tărăță

CONSULTANTUL ADULT:

dna Nadejda Coiman - director adjunct pentru educație

ADRESA:

MD-6522, s. Geamăna, r-nul Anenii Noi

TELEFONUL:

(265) 68-369 - dna Nadejda Coiman

Youngsters in **GEAMĂNA** village fight with the landfill

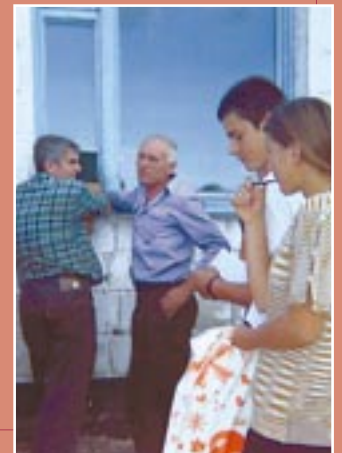
Our community faces serious problems caused by the landfill placed in few kilometers from the village. Our group considered it necessary to launch a campaign to inform the inhabitants of the villages situated near the landfill about the risks for people's health and for the environment.

We talked to the director of the landfill and he told us that all the sanitary norms were observed and there was no danger. He also told us that there were no wells in the surroundings and the landfill did not pollute the phreatic waters. But the information he provided did not square with the real facts.

The mayor of our village showed willingness to help and accompanied us in a delegation on site. We found that the technology of depositing the waste was not observed and because of this an awful smell was persisting even in the village. We found seven wells in the landfill surroundings. We asked for doctors' advice and they told us that the water in all the seven wells was polluted. We wrote a petition and asked for an examination of the water in all the wells in our village and in neighboring villages Crețoaia and Țânțăreni. In Țânțăreni, for instance, all the 135 wells were polluted. The experts prohibited using the water, but people continued to consume it. In all the three villages a lot of people, including children, suffer from hepatitis and other diseases. This is a consequence of water and environment pollution. Every day many children from poor families and their parents search for food in the landfill. They use different objects found there. We informed the villagers, the law enforcement bodies and the medical institutions about these facts and discussed this problem with the local and district authorities. We informed mass media as well.

Thus we tried to prove that we care about our village and we want to have a healthy life style. We have succeeded to convince our community members that the existence of the landfill affects our health and the competent bodies must solve this problem. We have become more confident in our force of persuasion.

VEACESLAV: "I have become more self-reliant, learnt to discuss with adults, to tell them that we, the children, could solve a community problem."

NINA: "I used not to think about the problems of our village, I never wandered what we could do to make a change. Now I know that I can contribute to making things better in my community."

TAMARA: "I have learnt to identify problems, to negotiate with my colleagues, with other students and even with the adults. Now I am not afraid to say that there is a problem and we all should get involved in order to solve it."

THE KEY TO SUCCESS:

peer to peer communication, support from many people, and our desire to solve the problem

PARTNERS:

mayor of Geamana village Mrs. Galina Acriș, school principle Mr. Ion Țurcanu, chemistry and biology teacher Mrs. Maria Bulat and other teachers, Peace Corps Volunteers, School Council, District Council, and Mayoralty of Țânțăreni village

TEAM MEMBERS:

Radu Acriș, Anastasia Bulgaru, Natalia Bulgaru, Alexandru Calmăc, Tamara Cobăleanu, Diana Coiman, Irina Coiman, Natalia Coiman, Silvia Coiman, Tatiana Coiman, Ion Croitor, Elena Croitoru, Valentin Gavriluță, Veaceslav Guzun, Adelina Jizdan, Ana Jizdan, Nina Răileanu, Andrei Serbenco, Igor Tărâță, Violeta Tărâță

ADULT CONSULTANT:

Mrs. Nadejda Coiman – vice-principal for education

CONTACT ADDRESS:

MD-6522, Geamăna village, Anenii Noi District

TELEPHONE:

(265) 68-369 – Mrs. Nadejda Coiman

Un loc de agrement creat de tineri în preajma școlii din HIROVA

GALINA: „Înainte eram indiferentă la ceea ce se întâmpla în jurul meu. Am învățat să-i conving pe alți semenii și pe maturii că trebuie să fim mai responsabili și să facem lucruri bune pentru comunitate.”

MOSAFAR: „Am devenit mai serios. Sunt sigur pe mine, pot să discut probleme serioase cu maturii și să-i conving că trebuie să aibă încredere în tineri.”

Amenajarea unui loc de odihnă în preajma școlii era un lucru important pentru toți - elevi, părinți, profesori. Am întocmit un plan de acțiuni, analizând fiecare detaliu în parte. Am schițat un plan al parcului de odihnă pe care ni-l doream. Despre aceasta am discutat cu directorul școlii, cu profesorii, cu semenii și cu primarul. Toți au susținut ideile noastre și s-au arătat dispuși să ne ajute.

Am mers în sat la câțiva lemnari cărora le-am povestit despre intenția noastră și le-am solicitat ajutorul. Meșterii au fost receptivi, ne-au oferit o parte din lemnul necesar și ne-au ajutat să confecționăm băncile. La confecționare am participat și noi. Unele bănci le-am asamblat din cele vechi, pe care au stat la lecții părinții noștri.

Am mobilizat întregul colectiv la amenajarea teritoriului din jurul școlii și, în special, a terenului unde urma să fie zona de odihnă. Ne-au susținut și mulți părinți, sătenii, care ne-au dat lemn, puieți, unelte de lucru, resurse financiare. Am reușit să amenajăm terenul pentru odihnă, am sădit copaci și am instalat 8 bănci. Am reușit să convingem elevii și sătenii că trebuie să păstreze ordinea în parc și să contribuie la amenajarea mediului în care învață și locuiesc.

Pe parcursul activității grupului am reușit să schimbăm mentalitatea elevilor, a sătenilor. Ei au înțeles că tinerii pot face lucruri bune și utile pentru comunitate. Noi, membrii grupului, am învățat să depășim problemele, să ne ascultăm unii pe alții, am devenit mai uniți, mai răbdători și dornici de a face lucruri necesare.

CHEIA SUCCESULUI:

am fost uniți și am avut drept scop să facem un lucru bun pentru noi și pentru școală

PARTENERII:

Primăria Hirova, colectivul pedagogic, meșterii-lemnari Vladimir Țurcanu, Dumitru Sârbu, Ion Spânu, Andrei Ghețiu, colegii de școală, părinții, sătenii

MEMBRII ECHIPEI:

Galina Babei, Pelaghia Batâru, Mosafar Canimov, Svetlana Catană, Natalia Gâdei, Maria Ghețiu, Oxana Gorii, Cristina Marian, Vasile Pulbere, Ecaterina Purcel, Ana Roșca, Nadejda Rusu, Irina Spânu, Lidia Spânu, Andrei Tănasă, Petru Tănasă

CONSULTANȚII ADULȚI:

dna Elena Spînu – directorul școlii
dna Felicia Gheorghită – profesoară la clasele primare

ADRESA:

MD-4420, s. Hirova, r-nul Călărași

TELEFONUL:

(244) 78-334 – școala

An amusement place created by youngsters near school in **HIROVA** village

Arranging a place for recreation near the school was an important issue for everyone – students, parents and teachers. We developed a plan of actions, analyzed each and every detail and drafted a map of the amusement park we wanted to create. We talked about it with the school principle, with the teachers, with our peers and with the mayor. They all supported our ideas and showed their willingness to help.

We appealed to several carpenters, told them about our intention and asked for their help. They were receptive, offered us a part of the wood we needed and helped us make the benches. To assemble them we also used the old desks our parents used when they were students.

We organized the students and the teachers to arrange the territory surrounding the school, and especially the place where the park was going to be located. Many parents helped us; they provided us with wood, seedlings, instruments, and financial resources. We managed to arrange the park: we planted the trees and installed 8 benches.

We have succeeded to convince the students and the villagers of the necessity to maintain the park clean and to contribute to arranging the environment we live and study in.

During the group activities we have succeeded to change the mentality of students and villagers. They have understood that youth can do good and useful things for the community. We, the members of the group, have learnt to overcome problems and to listen to each other; we have become more united, patient and eager to do necessary things.

GALINA: "I used to be indifferent about what was happening around me. From this project I have learnt how to persuade my peers and the adults about the necessity to take more responsibility and to make good things for the community."

MOSAFAR: "I have become more serious and more confident. Now I can discuss serious problems with the adults and convince them that they should trust the youngsters."

THE KEY TO SUCCESS:

we were united and aimed to do a good thing for us and for the school

PARTNERS:

Mayorality of Hirova village, teachers, carpenters Mr. Vladimir Țurcanu, Mr. Dumitru Sârbu, Mr. Ion Spânu, Mr. Andrei Ghețiu, our colleagues, parents and other villagers

TEAM MEMBERS:

Galina Babei, Pelaghia Batâru, Mosafar Canimov, Svetlana Catană, Natalia Gâdei, Maria Ghețiu, Oxana Gorii, Cristina Marian, Vasile Pulbere, Ecaterina Purcel, Ana Roșca, Nadejda Rusu, Irina Spânu, Lidia Spânu, Andrei Tănasă, Petru Tănasă

ADULT CONSULTANTS:

Mrs. Elena Spînu – school principle
Mrs. Felicia Gheorghită – primary school teacher

CONTACT ADDRESS:

MD-4420, Hirova village, Călărași District

TELEPHONE:

(244) 78-334 - School

Tinerii de la **IALOVENI** salvează râul Ișnovăț

DUMITRIȚA: „Am devenit mai responsabilă. Pot să-i conving și pe alți elevi că trebuie să păstrăm curat râul din localitatea noastră.”

LUDMILA: „Am învățat ce înseamnă forța unei echipe. Când suntem mai mulți și uniți, putem să realizăm multe lucruri bune pentru noi și pentru comunitate, chiar dacă suntem copii.”

ZINAIDA: „Suntem conștienți că râul Ișnovăț trebuie să devină mai curat și mai amenajat, așa cum trebuie să fie un râu care este un element al stemei și al drapelului orașului Ialoveni.”

Râul Ișnovăț care străbate orașul Ialoveni face parte din istoria localității. Întrucât râul trece prin apropierea liceului nostru, nu ne-a fost greu să observăm starea deplorabilă în care se află. Și asta, în mare parte, din cauza neglijenței localnicilor. Râul necesita îngrijire de urgență. Am decis să mobilizăm colegii noștri de școală și localnicii pentru a curăța albia râului de impurități, a strânge gunoiul de pe maluri. Totodată ne-am gândit asupra unei campanii de sensibilizare a populației privind necesitatea păstrării curățeniei mediului în care trăim.

Am realizat un sondaj în comunitate și printre elevi. Majoritatea celor solicitați să se expună asupra acestei probleme au susținut inițiativa „Tinerilor în Acțiune!”. Apoi am determinat care sunt sectoarele cele mai poluate. În procesul studierii problemei, am constatat că majoritatea copiilor care locuiesc în preajma râului suferă de diferite maladii. Am depistat, de asemenea, mai multe gunoști neautorizate pe malul râului. Mulți copii din familii sărace caută în aceste gunoști ceva de ale gurii.

Am discutat cu primarul orașului Ialoveni despre această problemă și Primăria ne-a acordat transportul necesar pentru a transporta gunoiul. Ca să mobilizăm oamenii din comunitate, grupul nostru a făcut un apel prin intermediul ziarului raional „Ora locală” și a postului raional de radio. Totodată, am organizat în școală un maraton în cadrul căruia am adunat resurse financiare. Timp de câteva zile am ieșit împreună cu mai mulți elevi din școală și cu localnicii la curățatul râului. Am strâns gunoiul de pe maluri și obiectele aruncate în apă. Acum apa râului este mai limpede. Mai mult, acțiunile noastre i-au determinat pe locuitorii să nu mai arunce gunoiul în râu sau în locuri neautorizate. La fel, elevii din școală au înțeles că trebuie să păstreze curat locul unde trăiesc și învață. Noi însă nu ne-am oprit aici. Am organizat întâlniri cu elevii din alte sate prin care trece râul Ișnovăț cărora le-am comunicat despre acțiunile noastre, îndemnându-i și pe ei să organizeze acțiuni de salubritate a râului.

CHEIA SUCCESULUI:

am devenit un grup unit în care toți suntem egali, avem responsabilități, iar respectarea drepturilor fiecăruia este cel mai important factor

PARTENERII:

primarul orașului Ialoveni, dl Anatol Moldovanu, direcția școlii, sătenii, elevii din școală

MEMBRII ECHIPEI:

Ion Bujor, Oleg Guțu, Alexandru Maxim, Dumitru Munteanu, Ion Cijov, Zinaida Ionaș, Dumitrița Matei, Nadejda Munteanu, Lidia Barbos, Cristina Luca, Sorin Gricico, Anatol Diaconu, Ludmila Țărnă, Mihai Hodorojea, Oxana Secrieru, Galina Mereacre, Luminița Matei, Irina Cernețchi

CONSULTANTUL ADULT:

dna Angela Șincovici – director adjunct pentru educație

ADRESA:

dna Angela Șincovici, str. Prieteniei 7, MD-6800, or. Ialoveni

TELEFONUL:

(268)2-21-60 - dna Angela Șincovici

Youngsters in **IALOVENI** save the **Işnovăț River**

Işnovăț River goes through the town of Ialoveni and is a part of its history. The river passes near our high school and it was not difficult for us to notice that it was in a terrible condition. And this situation was caused mainly by the neglectful attitude of the inhabitants. The river urgently needed to be taken care of and we decided to mobilize our colleagues and the inhabitants to clean the river and its banks. Simultaneously we thought about a campaign to raise people's awareness about the need to protect the environment.

We held a public opinion poll among the students and other community members. Most of the respondents supported the initiative of the Youth Act! Team. We identified the most polluted areas. In the process of problem analysis we found out that most of the children living near the river suffer from different diseases. On the river banks we found many unauthorized garbage dumps where many children from poor families were looking for food. We talked to the Mayor of the town about this problem and the Mayoralty provided us necessary support to transport the garbage.

To mobilize the community members, our team made an appeal through the district newspaper „Ora locală” (“Local Time”) and the district radio station. At the same time we organized a fundraising marathon in our school. During several days, together with other students and inhabitants, we cleaned the river. We cleaned the banks and collected the garbage thrown in the water. Now the river is cleaner. More than that, our actions have determined the inhabitants to stop throwing the trash in the river and in unauthorized places. The students have understood that they should keep clean the place where they live and study. We have organized several meetings with the students from villages placed near the Işnovăț River. We told them what we did and encouraged them to organize similar actions.

THE KEY TO SUCCESS:

we became a united group, in which everyone is equal, everyone has responsibilities and the respect for everyone's rights is the most important factor

PARTNERS:

mayor of the Town of Ialoveni Mr. Anatol Moldovanu, school administration, members of our community and students of our school

TEAM MEMBERS:

Ion Bujor, Oleg Guțu, Alexandru Maxim, Dumitru Munteanu, Ion Cijov, Zinaida Ionaș, Dumitrița Matei, Nadejda Munteanu, Lidia Barbos, Cristina Luca, Sorin Gricico, Anatol Diaconu, Ludmila Țărnă, Mihai Hodorojea, Oxana Secrieru, Galina Mereacre, Luminița Matei, Irina Cernetchi

ADULT CONSULTANT:

Mrs. Angela Șincovici – vice-principle for education

CONTACT ADDRESS:

Mrs. Angela Șincovici, 7 Prieteniei Street, MD-6800, Ialoveni

TELEPHONE:

(268)2-21-60 – Mrs. Angela Șincovici

DUMITRIȚA: “I have become more responsible. Now I can persuade other students about the necessity to keep our river clean.”

LUDMILA: “I have learnt what the power of a team is. When we are united we can do many good things for us and for the community, even if we are children.”

ZINAIDA: “We are aware that Işnovăț River must be clean, as should be a river which is an emblem and of the flag of the town of Ialoveni.”

Visul tinerilor de la MĂLĂIEȘTI – o sală de calculatoare

Școala din Mălăiești este una dintre cele mai mari din regiunea transnistreană, însă până în prezent nu avem o clasă de calculatoare la care, noi, elevii să putem lucra. Am pus în discuție această problemă la mai multe întâlniri cu direcția școlii, cu colegii noștri, cu autoritățile locale.

Am analizat mai multe modalități de soluționare a acesteia. Ne-am divizat în câteva grupuri mici și ne-am întâlnit cu mai multe persoane cu funcții de răspundere din comunitate. Cele mai mari emoții le-am avut atunci când am mers să discutăm cu primarul, dar le-am depășit îndată ce am văzut că această problemă îl frământă și pe dumnealui. Ne-am întâlnit și cu directorul gospodăriei agricole din localitate care a fost foarte deschis și a spus că ar fi bucuros să ne ajute, dar din cauza condițiilor climaterice nefavorabile „îi suflă vântul prin buzunare”. Majoritatea persoanelor cu care am discutat au menționat că problema pe care încercăm să o rezolvăm este cu adevărat importantă, atât pentru tinerii din Mălăiești, cât și pentru cei din satul vecin Cernița care învață în școala noastră. Am ajuns și la responsabilii regionali de problemele învățământului. Ne-au promis să găsească fonduri pentru procurarea unor calculatoare. La deschiderea noului an școlar, șeful administrației raionale ne-a asigurat că va aloca 3000 USD pentru procurarea calculatoarelor. Promisiunile nu ne-au liniștit și noi suntem în căutarea finanțatorilor. Am constatat că nu prea avem agenți economici în localitate care ne-ar putea ajuta financiar. În schimb, consătenii au devenit mult mai deschiși și prietenoși și au făcut donații.

Profesorii și-au schimbat în bine atitudinea față de noi, mulți dintre colegii mai pesimiști ne privesc acum altfel, mulți doresc să devină și ei membri ai grupului „Tinerii în Acțiune!”.

ANDREI: „Am înțeles că suntem capabili să rezolvăm o problemă și i-am făcut și pe cei maturi să aibă încredere în noi.”

ALEXANDRU: Am devenit mai îndrăzneț, mai convingător, mai comunicabil.”

CHEIA SUCCESULUI:

pregătirea în cadrul seminarelor și școlilor de vară și schimbul de experiență cu alte grupuri

PARTENERII:

direcția școlii, Primăria Mălăiești, administrația raională, directorul Gospodăriei Agricole din localitate

MEMBRII ECHIPEI:

Alexandru Balan, Dumitru Cangaș, Radu Cechirlan, Viorel Cernei, Alexandru Curnic, Andrei Fachira, Aliona Goraș, Valentina Ivanița, Irina Namașco, Sergiu Pogolșa, Rita Poian, Alina Ponomarenco, Elena Ponomarenco, Olga Spean, Elena Stajilă

CONSULTANTUL ADULT:

dna Olga Ciaicovschi - director adjunct pentru educație

ADRESA:

MD-4021, s. Mălăiești, r-nul Grigoriopol, Transnistria

TELEFONUL:

(240) 67-294 - dna Olga Ciaicovschi

The dream of youngsters in MĂLĂIEȘTI – a computer class

The school in Mălăiești village is one of the biggest in the transnistrian region. However till now we do not have a computer class in which we, the students, could work.

We talked about this problem during several meetings with the school administration, with our colleagues and with the local authorities. We analyzed different ways to solve it. Working in small groups we met several officials of our community. When we talked to the Mayor we had the strongest emotions, but we overcame them as soon as we understood that this problem concerned him as well. We also talked to the director of the Agricultural Association. He was very opened and said that he would have been glad to help us but because of the adverse weather conditions "his pockets were empty".

Most of the people we talked to mentioned that the problem we were trying to solve was really important for the youngsters from Mălăiești as well as for those from the neighboring village Cernița who were studying in our school. We met the officials in charge with education in the region. They promised to find funds to buy computers for us. At the beginning of the new school year the head of the district administration assured that 3 000 US\$ would be allocated for this purpose. But the promises did not comfort us and we kept looking for donors. We found out that in our village there were no businesses which could provide us financial support. On the other hand, our actions made the inhabitants of our village more opened and friendly, some of them even made donations.

The teachers have changed for the better their attitude towards us. Our colleagues, who used to be pessimists, now look at us differently; many of them want to become members of Youth Act! Team.

ANDREI: "We have understood that we were able to solve a problem and we made the adults to trust us."

ALEXANDRU: "I have become more courageous, more persuasive and more communicative."

THE KEY TO SUCCESS: the training during the seminars and summer school and the experience exchange with other groups

PARTNERS: school administration, Mayoralty of Mălăiești village, district administration, local agricultural association

TEAM MEMBERS: Alexandru Balan, Dumitru Cangaș, Radu Cechirlan, Viorel Cernei, Alexandru Curnic, Andrei Fachira, Aliona Goraș, Valentina Ivanița, Irina Namașco, Sergiu Pogolșa, Rita Poian, Alina Ponomarenco, Elena Ponomarenco, Olga Spean, Elena Stajilă

ADULT CONSULTANT: Mrs. Olga Ciaicovschi – vice-principle for education

CONTACT ADDRESS: MD-4021, Mălăiești village, Grigoriopol District, Transnistrian region

TELEPHONE: (240) 67-294 – Mrs. Olga Ciaicovschi

Tinerii au reînviat parcul din MOLEȘTI

Una din problemele pe care am considerat că o putem soluționa a fost renovarea parcului din localitate. Am elaborat un buget cu cheltuielile necesare pe care l-am prezentat primarului și unor agenți economici. În timpul verii, mobilizând comunitatea, am făcut ordine în parc și am curățat fântâna din preajma lui. Pentru menținerea ordinii în parc ne-am gândit că ar fi nevoie de un gard, dar prețul acestuia era prea mare. Atât primăria, cât și câțiva agenți din sat ne-au acordat lemnul necesar pentru construcția gardului. Toamna, am mobilizat copii și sătenii la plantat arbori. Materialul săditori a fost livrat de Gospodăria Silvică „Rezeni”.

Prin intermediul postului de radio școlar am organizat un maraton de colectare a fondurilor. Acest post de radio a fost creat de grupul de inițiativă „Vocea Elevului”, cu suportul UNICEF Moldova și al organizației suedeze Radda Barnen. Prin acest post de radio comunicăm elevilor din școală despre activitatea grupului „Tinerii în Acțiune!”, punem în discuție anumite probleme și îi atragem la dialog.

Acum parcul din satul nostru arată mult mai bine, ne plimbăm prin el cu plăcere. Urmează să mai colectăm fonduri pentru instalarea unor bănci în parc și a lăzilor pentru gunoi.

Realizând toate aceste activități, am devenit mai responsabili, mai activi și comunicabili. Ne-am învățat să luăm decizii. Îi implicăm și pe ceilalți elevi în soluționarea problemelor școlii și ale comunității.

NATALIA: „Am format o echipă, ne ajutăm unii pe alții, atragem colegii mai retrași în acțiunile noastre, pentru că nu trebuie să lăsăm pe nimeni la o parte.”

ANA: „Am devenit mai comunicabili. Înainte nu discutăm cu alți elevi despre problemele tinerilor sau cele din comunitate. Acum nu ne sfiim să le punem în discuție. Încercăm să schimbăm mentalitatea colegilor noștri și chiar a locuitorilor din sat.”

CHEIA SUCCESULUI:

Implicarea activă a membrilor grupului, colaborarea eficientă cu primăria și agenții economici

PARTENERII:

Primăria Molești, primarul dl Mihail Catan, sătenii, Gospodăria Silvică „Rezeni”, direcția școlii, directorul școlii, dna Lidia Bursuc, profesorii de educație tehnologică, dna Zinaida Platon și dl Vasile Batereanu, alți profesori, elevii

MEMBRII ECHIPEI:

Nina Bordeianu, Ana Bostănică, Anatol Butnaru, Cristina Catan, Sergiu Catan, Sergiu Cazacu, Elena Ciobanu, Doina Constantinov, Maria Cujbă, Natalia Cujbă, Mariana Curlat, Cristina Jalbă, Alina Munteanu, Antonina Munteanu, Maria Munteanu, Irina Popa, Ion Popescu, Olga Spănu

CONSULTANTUL ADULT:

dna Svetlana Catan – profesoară de biologie
dna Vera Butnaru – profesoară de istorie

ADRESA:

MD-6820, s. Molești, r-nul Ialoveni

TELEFONUL:

(268) 55-280 – dna Svetlana Catan

Youngsters revived the local park in **MOLEȘTI** village

One of the problems we considered we could address was the renovation of the local park. We developed the budget and presented it to the Mayor and to some businesses in our village. During the summer we organized the community to clean the park and the well placed nearby. In order to maintain the order in the park we considered it necessary to build a fence. The Mayoralty as well as several businesses gave us the wood needed to build it. In the autumn we organized the children and the villagers to plant trees in the park. The seedlings were provided by the Forest Farm "Rezeni".

We organized a fundraising marathon through the school radio. This radio station was created by the initiative group "Vocea Elevului" ("Student's Voice") with the support of UNICEF Moldova and Radda Barnen/ Swedish Save the Children. Through the school radio we also informed the students about the activity of the Youth Act! Team and discussed different problems.

Now the park in our village looks much better and it's a pleasure to walk there. We still have to raise more funds in order to install benches and trash cans in the park.

Doing these activities we have become more responsible, more active and more communicative. We have learnt to make decisions. We have involved other students in solving school and community problems.

THE KEY TO SUCCESS:

active involvement of the team members, effective collaboration with the Mayoralty and local businesses

PARTNERS:

Mayoralty of Molești village, mayor Mr. Mihail Catan, villagers, Forest Farm "Rezeni", school administration, school principle Mrs. Lidia Bursuc, technological education teachers Mrs. Zinaida Platon and Mr. Vasile Batereanu, other teachers and students

TEAM MEMBERS:

Nina Bordeianu, Ana Bostănică, Anatol Butnaru, Cristina Catan, Sergiu Catan, Sergiu Cazacu, Elena Ciobanu, Doina Constantinov, Maria Cujbă, Natalia Cujbă, Mariana Curlat, Cristina Jalbă, Alina Munteanu, Antonina Munteanu, Maria Munteanu, Irina Popa, Ion Popescu, Olga Spănu

ADULT CONSULTANTS:

Mrs. Svetlana Catan – biology teacher
Mrs. Vera Butnaru – history teacher

CONTACT ADDRESS:

MD-6820, Molești village, Ialoveni District

TELEPHONE:

(268) 55-280 – Mrs. Svetlana Catan

NATALIA: "We have become a team. We help each other and we involve in our actions other colleagues, who used to be more reserved. We should not leave anyone aside."

ANA: "We have become more communicative. We did not use to discuss youth and community problems with other students. Now we do not shrink from talking about them. We try to change the mentality of our colleagues and of the inhabitants of our village."

Biblioteca școlii din RĂDENI a devenit mai bogată cu ajutorul tinerilor

Lipsa materialului didactic și a literaturii artistice în biblioteca școlii crea dificultăți în procesul de învățământ, atât pentru elevi, cât și pentru profesori. Ne-am propus să îmbogățim colecția de carte a bibliotecii noastre.

Am organizat câteva acțiuni de colectare a fondurilor: un maraton în perioada 1 septembrie – 1 noiembrie și câteva concursuri în cadrul cărora am făcut cunoscută consătenilor activitatea grupului nostru și am colectat bani și donații de carte pentru bibliotecă. Am mers la Primărie, la Oficiul poștal, la Punctul medical și la câțiva agenți economici cu care am discutat despre intențiile noastre și i-am rugat să facă și ei donații.

Cu toate că am întâlnit obstacole, între care indiferența și lipsa de sprijin din partea unor colegi, profesori și consăteni, am mers înainte. Majoritatea semenilor noștri și a membrilor comunității ne-au susținut și am reușit să soluționăm problema. Acum putem cu toții să ne bucurăm de realizările noastre.

Fiind implicați în acest proiect am aflat mai multe despre drepturile copilului, ne-am făcut noi prieteni, am devenit mai activi, mai comunicabili, mai energici și am învățat să ascultăm opinia tuturor. Suntem o echipă unită și colegii care ne-au susținut pe parcursul derulării proiectului acum doresc să devină membri ai grupului nostru.

MARINA: „Am învățat să lucrăm în echipă, să comunicăm, să ne ascultăm unul pe altul.”

CONSTANTIN: „Am învățat să fim uniți pentru că în felul acesta putem reuși mai multe. Am devenit mai activi, mai îndrăzneți și cred că putem face multe lucruri pentru a rezolva problemele din școala noastră.”

CHEIA SUCCESULUI:

unitatea grupului, speranța și dorința de a rezolva problema și încrederea în forțele proprii

PARTENERII:

Primăria Rădeni, primar dl Oleg Casian, directorul școlii, dl Alexei Gorodenco, directorul Casei de Cultură, dl Petru Jardan, părinții, profesorii

MEMBRII ECHIPEI:

Ecaterina Budac, Cristina Cerga, Ana Danu, Elena Gojian, Leonid Gori, Constantin Jardan, Igor Jardan, Irina Jardan, Marina Jeverdan, Liliana Macari, Mariana Mantea, Viorica Negară, Lina Pălitu, Ecaterina Sajin, Elena Scurtu, Irina Sijan, Nadejda Tihon, Nadejda Tihon, Tatiana Verega

CONSULTANTUL ADULT:

dna Angela Danu – profesoară de limba rusă

ADRESA:

MD-4436, s. Rădeni, r-nul Călărași

TELEFONUL:

(244) 31-223 - școala

School library in RĂDENI village became richer thanks to youngsters

The lack of didactical material and literature in our school library was creating difficulties in the teaching and learning processes for students as well as for teachers. We decided to contribute to enriching the books collection of our library.

We organized different fundraising activities (a marathon in the period September 1 – November 1 and several contests) in order to inform the community members about our activities and to collect money and donations of books for our library. We approached the Mayoralty of our village, the Post office, the Medical Aid Post and several businesses. We told them about our intentions and asked them to make donations.

Despite the obstacles we faced, as for instance the indifference and the lack of support from some of our colleagues, teachers and fellow villagers, we moved forward. Most of our peers and community members helped us and we succeeded to solve our problem. Now we all can enjoy our achievements.

From this project we have learnt more about Child's Rights; we have made new friends and have become more active, more communicative, and more energetic. We have learnt to listen to the opinions of the others. We are a united team and the colleagues who supported us during the project implementation want to join us.

MARINA: "We learnt to work as a team, to communicate and to listen to each other."

CONSTANTIN: "We learnt to be united with our colleagues because thus we can succeed to do many things. We became more active, more courageous and I believe we can do a lot to solve the problems of our school."

THE KEY TO SUCCESS:

unity of our group; hope and desire to solve the problem, and self confidence

PARTNERS:

Mayoralty of Rădeni village, mayor Mr. Oleg Casian, school principle Mr. Alexei Gorodenco, director of the Arts Community Center Mr. Petru Jordan, parents and teachers

TEAM MEMBERS:

Ecaterina Budac, Cristina Cerga, Ana Danu, Elena Gojian, Leonid Gori, Constantin Jordan, Igor Jordan, Irina Jordan, Marina Jeverdan, Liliana Macari, Mariana Mantea, Viorica Negară, Lina Pălitu, Ecaterina Sajin, Elena Scurtu, Irina Sijan, Nadejda Tihon, Nadejda Tihon, Tatiana Verega

ADULT CONSULTANT:

Mrs. Angela Danu – Russian language teacher

CONTACT ADDRESS:

MD-4436, Rădeni village, Călărași District

TELEPHONE:

(244) 31-223 - School

DIANA: „Eu sunt mică, dar am devenit îndrăzneală și hotărâtă. Nu mă tem să merg la primarul satului și să discut cu el despre problemele localității noastre. Împreună cu ceilalți colegi am devenit o forță, putem rezolva multe lucruri și face mult bine.”

EUGEN: „Vom continua să identificăm și alte probleme ca să le rezolvăm împreună cu toți elevii din școală și cu sătenii spre binele nostru, al tuturor.”

IRINA: „La început am fost 21, dar am rămas 10. Însă suntem o echipă unită. Avem susținerea altor elevi din școală și a profesorilor.”

Tinerii din **USTIA** au reușit să schimbe atitudinea sătenilor

Satul nostru, Ustia, este o localitate pitorească de pe malul Nistrului, însă sătenilor nu le prea pasă cum arată. Deseori aruncă la nimereală gunoiul, chiar și în apele Nistrului. Noi am hotărât să schimbăm mentalitatea colegilor de școală și a sătenilor pentru ca localitatea noastră să fie mai frumoasă.

Am scris apeluri către locuitorii satului în care îi chemam să fie mai responsabili, să curețe teritoriul din preajma gospodăriei lor și, mai cu seamă, malul Nistrului în perimetrul satului. Am încercat să-i convingem prin aceste apeluri că starea mediului acționează asupra sănătății noastre și că e de datoria fiecăruia din noi să nu dăunăm naturii. Am afișat apelurile prin localitate și în barurile situate în preajma Nistrului. Ca să atragem atenția semenilor și a consătenilor, am decis să confecționăm îmbrăcăminte specială pentru membrii grupului „Tinerii în Acțiune!”. Am procurat tricouri de culoare galbenă pe care am aplicat sigla grupului nostru reprezentată printr-un cap de lup care este considerat sanitarul pădurii.

La început nu prea eram înțeleși. De multe ori colegii de școală și sătenii ne luau peste picior. După ce au văzut că ne-am apucat serios să facem ordine pe malul Nistrului și că acolo unde e curățenie e plăcut să te plimbi, nu este miros urât, ni s-au alăturat și alți elevi.

Am mers și la primarul din sat, căruia i-am spus despre ceea ce dorim să facem. A apreciat intenția noastră și ne-a promis ajutorul. În scurt timp și unii dintre săteni au început să ne susțină. Am observat că mai mulți gospodari și-au făcut ordine pe lângă garduri, apoi în drum. Unii chiar au ieșit să ne ajute la curățarea malului Nistrului. Acum toți își fac orine pe străzile unde locuiesc. Nu aruncă gunoiul. Noi, cei din echipa „Tinerii în Acțiune!”, am devenit mai îndrăzneți și suntem capabili să cerem ajutorul celor maturi. Am devenit mai responsabili. Faptul că am reușit să schimbăm atitudinea sătenilor, l-am considerat drept o victorie.

CHEIA SUCCESULUI:

unirea, dacă vom fi uniți și vom avea un scop comun, vom soluționa orice problemă

PARTENERII:

sătenii, primarul satului, dl Sergiu Urātu, directorul școlii, dna Parascovia Barbaroș, directorul Căminului Cultural, dl Leonid Stratan, agenții economici din localitate

MEMBRII ECHIPEI:

Eugen Andreev, Gheorghe Andreev, Irina Andreev, Adela Bradu, Elena Caisân, Olga Ceban, Veronica Ceban, Ion Chirilov, Diana Costiuc, Sergiu Gatman, Ruslana Guvir, Cristina Jabinschi, Ruslan Lipceanu, Virginia Lunguleac, Tatiana Panfile, Anastasia Polivenco, Alexei Popic, Andrei Pușcă, Nadejda Stoian, Axenia Toma, Cristina Turcenco, Ana Țurcan, Mihai Urātu

CONSULTANTUL ADULT:

dna Nadejda Costiuc – profesoară de istorie

ADRESA:

MD-4580, s. Ustia, r-nul Dubăsari

TELEFONUL:

(248) 55-358 – școala

Youngsters in **USTIA** village succeeded to change the villagers' attitude

Our village, Ustia, is a picturesque place situated on the bank of the Nistru River, but unfortunately the inhabitants do not really care about how it looks. Very often they throw trash at random, and even in the waters of Nistru. We decided to change the mentality of our school colleagues and of the villagers in order to make our village more beautiful.

We wrote messages for our village inhabitants and called on them to be more responsible and to clean the territories surrounding their households and the bank of Nistru River in the perimeter of our village. With these messages we tried to convince them that the situation of the environment influenced our health and that it was the obligation of everyone to preserve the nature. The messages were placed all over the village and in the bars near the river. In order to draw the attention of our peers and fellow villagers we decided to design special uniform for the members of the Youth Act! Team. We bought yellow T-shirts and applied on them our team emblem – a wolf's head (the wolf is considered to be the cleaner of the forest).

At the very beginning people did not show too much understanding. Many times our colleagues and the villagers made fun of us. However when they saw that we started to clean the bank of the Nistru River, the bad smell disappeared and it was a pleasure to walk near the river, many students joined us.

We went to the Mayor and told him about what we wanted to do. He appreciated our intention and promised to help. In a short time some of the villagers also started to support us. We noticed that many of them cleaned the territories around their houses and the roads. Some of them even came and helped us clean the bank of the river. Now people clean their streets; they do not throw the trash in unauthorized places. We, the members of Youth Act! Team, have become more courageous and able to ask adults for help. We have become more responsible. We have gained a victory by succeeding to change the attitude of our fellow villagers.

DIANA: "I'm small but I am more courageous and resolute now. I'm not afraid to go to the village Mayor and to talk to him about the problems of our community. Together with other colleagues we became a force, we can solve many problems and do many good things."

EUGEN: "We will identify other problems and solve them together with other students and with the villagers for the good of all."

IRINA: "At the beginning there were 21 of us, now there are only 10 left. But we are a united team and we have the support of other students and teachers."

THE KEY TO SUCCESS:

unity, if we are united and have a common goal, we will solve any problem

PARTNERS:

villagers, Mayoralty of Ustia village, mayor Mr. Sergiu Urātu, school principle Mrs. Parascovia Barbaroș, director of the Arts Community Center Mr. Leonid Stratan, businesses in our village

TEAM MEMBERS:

Eugen Andreev, Gheorghe Andreev, Irina Andreev, Adela Bradu, Elena Caisân, Olga Ceban, Veronica Ceban, Ion Chirilov, Diana Costiuc, Sergiu Gatman, Ruslana Guvir, Cristina Jabinschi, Ruslan Lipceanu, Virginia Lunguleac, Tatiana Panfile, Anastasia Polivenco, Alexei Popic, Andrei Pușcă, Nadejda Stoian, Axenia Toma, Cristina Turcenco, Ana Țurcan, Mihai Urātu

ADULT CONSULTANT:

Mrs. Nadejda Costiuc – History Teacher

CONTACT ADDRESS:

MD-4580, Ustia village, Dubasari District

TELEPHONE:

(248) 55-358 - School

ANA: „Am învățat cum să rezolvăm problemele și conflictele, foarte multe jocuri, multe activități care ne ajută să comunicăm și să luăm decizii.”

MARIANA: „Am descoperit calități noi la colegii mei pe care nu le cunoșteam. Unii pot desena, alții sunt darnici.”

LUDMILA: „De la început nu eram așa de activă, nu aveam prieteni. Acum lucrurile s-au schimbat, mi-am făcut prieteni, am devenit mai îndrăzneală, mi-am îmbogățit bagajul de cuvinte, sunt comunicabilă.”

VIORICA: „Mi-am făcut prietene și din alte clase. Înainte ne certam, acum ne cunoaștem mai bine și multe din problemele de comunicare pe care le aveam au dispărut.”

Tinerii de la VĂSCĂUȚI își doresc un post de radio

Accesul la informații despre ceea ce se întâmplă în școală, în țară și peste hotare ne-ar face viața mai interesantă și ne-ar încuraja să participăm la viața școlară și extrașcolară, să învățăm mai bine. Acesta a fost crezul nostru atunci când am pornit să înființăm în gimnaziu un post de radio care ne-ar permite să ne realizăm dreptul la libera exprimare și la informare.

Am discutat despre intenția noastră cu direcția gimnaziului, cu profesorii și cu colegii. Am făcut apel la elevi, profesori și la săteni să facă donații pentru deschiderea postului de radio școlar. Am apelat la un parlamentar și la un agent economic care ne-au promis ajutorul.

Paralel cu colectarea resurselor bănești pentru deschiderea postului de radio, am organizat cu semenii noștri activități de dezvoltare a deprinderilor de viață care ne vor ajuta să depășim problemele cu care ne confruntăm.

Până la urmă visul nostru de a crea un post de radio nu s-a realizat. Dar noi mai credem încă în promisiunile adulților și sperăm că se vor găsi persoane care doresc ca vocile noastre să fie auzite.

Am învățat că nu trebuie să ne dăm bătăuți. Considerăm că suntem utili și capabili să rezolvăm o problemă, pentru că nu suntem indiferenți față de ceea ce se întâmplă în jurul nostru.

CHEIA SUCCESULUI:

suntem uniți ca o familie și insistenți în ceea ce ne dorim să realizăm

PARTENERII:

Primăria Văscăuți, direcția gimnaziului-internat, agenții economici

MEMBRII ECHIPEI:

Ala Balahnin, Veronica Balan, Mariana Belous, Ana Borș, Sergiu Borș, Tatiana Butusov, Angela Calaurii, Tatiana Ciubotaru, Nicolae Doncilă, Mariana Florea, Victor Fodorcea, Anatol Gavriliță, Sergiu Grâjdari, Sergiu Grama, Alexandru Guțan, Ion Iordan, Natalia Leca, Viorica Machidon, Natalia Pânzaru, Diana Pușcaș, Mariana Roga, Ala Sadovnic, Olga Sorocanu, Ghenadie Spinencu, Ludmila Ștefărtă, Olesia Zbanț

CONSULTANTUL ADULT:

dna Alina Răileanu - director adjunct pentru educație

ADRESA:

Gimnaziul internat, MD-6152, s. Văscăuți, r-nul Florești,

TELEFONUL:

(250) 56-238; 56-249 - gimnaziul

Youngsters in VĂSCĂUȚI wish to have a radio station

Access to information about what happens in the school, in the country and abroad, would make our lives more interesting, would encourage us to participate to school and extra-school life and to study better. This was our belief when we decided to create a radio station in our school, a station that would allow us to enjoy our right to free expression and to information.

We discussed our intention with the school administration, with the teachers and with our colleagues. We asked the students, the teachers and the inhabitants of our village to make donations for the school radio station. We also appealed to a member of the Parliament and to a businessman and they promised to help.

Apart from fundraising, we organized different activities with our peers in order to develop life skills, which would help us overcome the problems faced in everyday life.

Our dream to create a radio station did not come true. However we still believe in the promises made by adults and we hope there are people who wish our voices to be heard.

We have learnt that we shouldn't give up. We think we are useful and able to solve a problem, because we care about what happens around us.

THE KEY TO SUCCESS:

we are united as a family and we are insistent in what we want to achieve

PARTNERS:

administration of the boarding-school, Mayoralty of Văscăuți village, local businesses

TEAM MEMBERS:

Ala Balahnin, Veronica Balan, Mariana Belous, Ana Boș, Sergiu Boș, Tatiana Butusov, Angela Calauronii, Tatiana Ciubotaru, Nicolae Doncilă, Mariana Florea, Victor Fodorcea, Anatol Gavriliță, Sergiu Grâjdari, Sergiu Grama, Alexandru Guțan, Ion Iordan, Natalia Leca, Viorica Machidon, Natalia Pânzaru, Diana Pușcaș, Mariana Roga, Ala Sadovnic, Olga Sorocanu, Ghenadie Spinencu, Ludmila Ștefărtă, Oleseza Zbanț

ADULT CONSULTANT:

Msr. Alina Răileanu – vice-principle for education

CONTACT ADDRESS:

Boarding School, MD-6152, Văscăuți village, Florești District

TELEPHONE:

(250) 56-238; 56-249 – Boarding School

ANA: "We have learnt how to solve problems and conflicts, many games and activities that helped us to communicate and make decisions."

MARIANA: "I have discovered in my colleagues many new features I did not know about. Some can draw, others are generous."

LUDMILA: "I was not very active at the beginning and I did not have friends. Now things have changed, I have made friends, have improved my vocabulary, and have become more courageous and communicative."

VIORICA: "I have made friends from other grades. We used to fight before, now we know each other better and many communication problems have disappeared."

VICTOR: „Am devenit mai responsabil, am învățat că trebuie să ne ascultăm nu numai pe noi, ci și pe alții. Am înțeles că pentru a avea un mediu sănătos trebuie să păstrăm curățenia.”

CRISTINA: „Am devenit mai îndrăzneală, pot să merg să discut cu un adult și să încerc să-l conving că noi, tinerii, suntem o forță care poate schimba lucrurile spre bine.”

Tinerii din **VORNICENI** au readus la viață parcul din sat

Zilnic mergeam la școală prin parcul aflat într-o stare deplorabilă, însă nu prea ne puneam întrebarea de ce acolo pasc vite, păsări, aproape că nu este iarbă și nu ai unde te plimba. Constituindu-ne în echipa „Tinerii în Acțiune!” și analizând problemele din localitate, prima preocupare a devenit amenajarea parcului și educarea concetățenilor în spiritul păstrării ordinii.

Am întocmit un plan de acțiuni și am început realizarea lui. Am făcut un apel la locuitorii din preajma parcului, unii din ei sunt profesori în liceul nostru, să nu mai arunce gunoiul și să nu lase păsările și animalele să pască în parc. Am mers la fiecare locuitor și am discutat. Au fost anunțați toți elevii despre necesitatea amenajării parcului. Am încercat să-i convingem că acest lucru va fi spre binele nostru, pentru că ne vom putea petrece timpul liber, vom putea respira aer curat. De la început nu am fost bine înțeleși.

Problema salubrității parcului am pus-o în discuție cu primarul satului. Am solicitat ajutorul primăriei în săparea unui canal de scurgere a apelor. Primarul nu ne-a înțeles și nu ne-a acordat sprijinul necesar. Am rămas surprinși de indiferența acestuia, pentru că ceea ce încercam să facem era spre binele tuturor locuitorilor din sat. Atitudinea primarului ne-a făcut să fim mai insistenți în rezolvarea problemei.

Am solicitat sprijinul liceenilor. Timp de câteva zile am strâns tot gunoiul și am făcut ordine în parc. În liceul nostru învață tineri din cinci sate și toți au contribuit la amenajarea parcului.

În final, am devenit o echipă care poate analiza și soluționa diferite probleme. Deși suntem din clase diferite, ne înțelegem de minune. Am constatat că avem interese comune, că mulți dintre noi avem aptitudini despre care înainte nici nu bănuiam. Am devenit mai sociabili, mai comunicabili și mai siguri pe noi.

CHEIA SUCCESULUI:

dorința de a realiza un scop comun prin eforturi comune

PARTENERII:

direcția școlii, sătenii din preajma parcului, elevii din cele cinci sate care studiază în liceu

MEMBRII ECHIPEI:

Cristina Bocan, Silviu Bocan, Irina Budei, Liliana Bulibaș, Aurica Cebotaru, Ana Delejan, Ecaterina Galben, Nadejda Gori, Parascovia Ionel, Victoria Ionel, Ion Jereghi, Dumitru Luța, Natalia Matei, Cristina Mămăligă, Cristina Mețgher, Mihai Odovici, Petru Pușcașu, Victor Pușcașu, Iulian Surugiu, Maria Triboi

CONSULTANTUL ADULT:

dna Viorica Luchian - profesoară de istorie

ADRESA:

MD-3736, s. Vorniceni, r-nul Strășeni

TELEFONUL:

(237) 46-620 – dna Viorica Luchian

Youngsters in **VORNICENI** village revived the local park

Everyday we were passing the local park in our way to school. The park was in a deplorable condition, but we never wondered why cattle and fowls were grazing there, why there was almost no grass and there was no space to walk. As the Youth Act! Team we analyzed the problems existing in our community. Arranging the park and educating the villagers in the spirit of maintaining cleanliness in the community was our first concern.

We developed an action plan and started to implement it. We launched an appeal calling on the people living near the park (some of them are teachers in our high school) not to throw garbage and not to let their cattle and fowls graze in the park. We went and talked to each and every inhabitant. All students were informed about the necessity to clean and arrange the park. We tried to convince them that this was for the good of everyone because the park would give us the possibility to spend our free time in the open air. At the beginning we were not understood.

The issue was discussed with the village Mayor. We asked the Mayorality to help us dig a seepage channel. The Mayor did not understand us and refused to help. We were surprised by his indifference, because what we were trying to do was for the good of our community. Mayor's attitude made us even more insistent.

We asked our colleagues to help us. During several days we collected the trash and arranged the park. Youngsters from five villages are studying in our high school and they all contributed.

At last, we have become a team able to analyze and solve different problems. Although we are students from different grades, we get on well; we discovered that we have common interests and many of us have different skills about which we did not even think. We have become more sociable, more communicative and more confident.

VICTOR: "I have become more responsible; I have learnt that we should listen not only to ourselves but to what the others say as well. We have understood that in order to have a healthy environment we should keep cleanliness."

CRISTINA: "I have become more courageous. Now I can go and talk to adults and try to convince them that we, the youngsters, are a force and we can make things better."

THE KEY TO SUCCESS:

desire to achieve a common goal through common efforts

PARTNERS:

school administration, village inhabitants living near the park, youngsters from five villages studying in our high school

TEAM MEMBERS:

Cristina Bocan, Silviu Bocan, Irina Budei, Liliana Bulibaş, Aurica Cebotaru, Ana Delejan, Ecaterina Galben, Nadejda Gori, Parascovia Ionel, Victoria Ionel, Ion Jereghi, Dumitru Luţa, Natalia Matei, Cristina Mămăligă, Cristina Meţgher, Mihai Odovici, Petru Puşcaşu, Victor Puşcaşu, Iulian Surugiu, Maria Triboi

ADULT CONSULTANT:

Mrs. Viorica Luchian – history teacher

CONTACT ADDRESS:

MD-3736, Vorniceni village, Străşeni District

TELEPHONE:

(237) 46-620 – Mrs. Viorica Luchian

Prezenta publicație a apărut cu suportul financiar al Guvernului Statelor Unite ale Americii și al Organizației Suedeze „Radda Barnen” („Salvați Copiii”).

Guvernul Statelor Unite ale Americii și Radda Barnen nu poartă și nu-și asumă responsabilitatea pentru conținutul acestei publicații.

This publication was funded by the United States Government and by Radda Barnen / Swedish Save the Children.

The United States Government and Radda Barnen neither endorse nor take responsibility for the content of this publication.

Chișinău, 2004

- **La elaborarea acestei lucrări au contribuit** / This publication was developed by:
Iosif Moldovanu
Cornelia Cozonac
Eugenia Cucuș
Vitalie Pintilei
- **Design:**
Ion Axenti
- **Coordonatorul proiectului** / Project coordinator:
Viorica Crețu